

Hankekirjoittaminen yhteiskehittelynä

Metropolia Ammattikorkeakoulu 5.5.2011

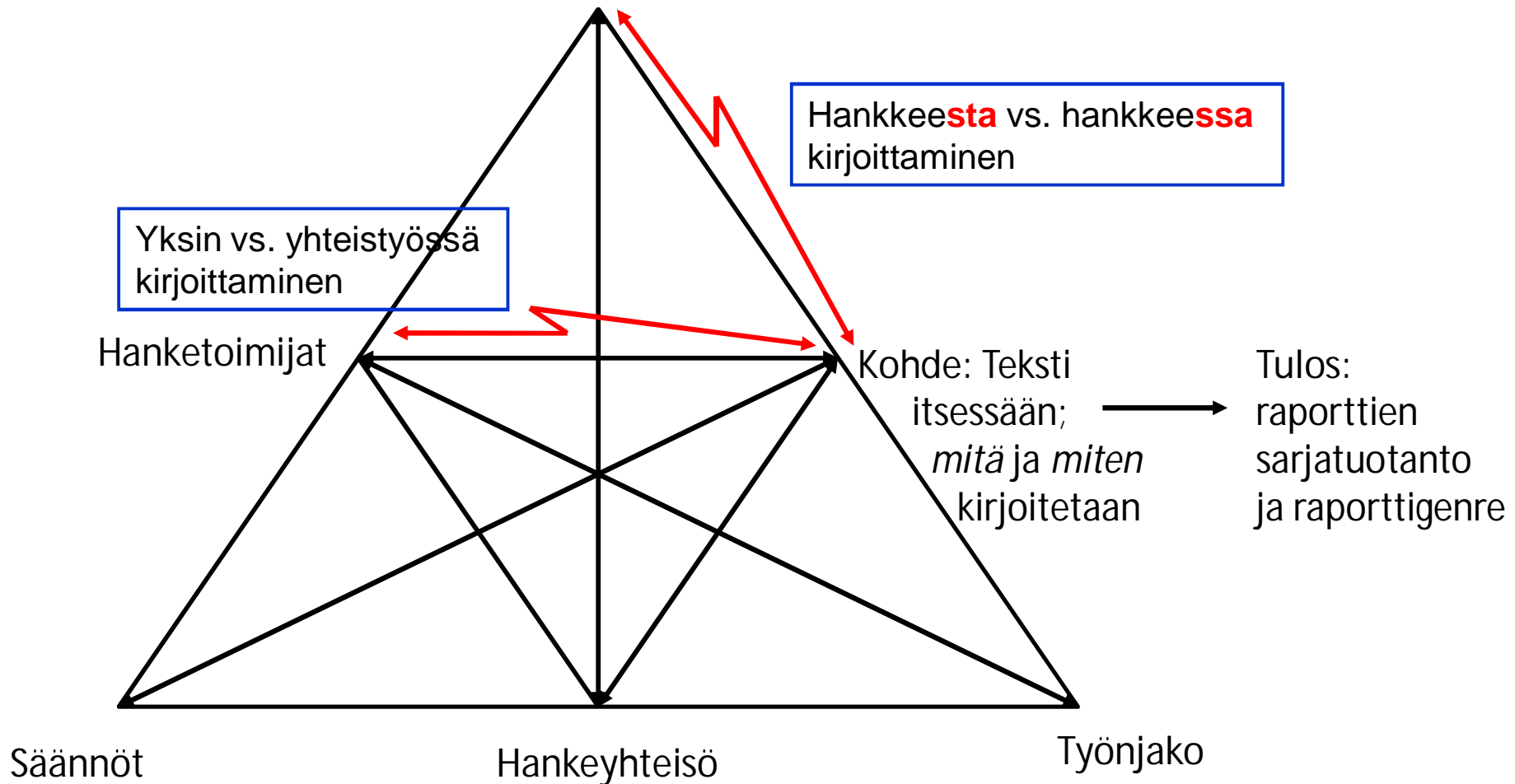
(Ote esityksestä)

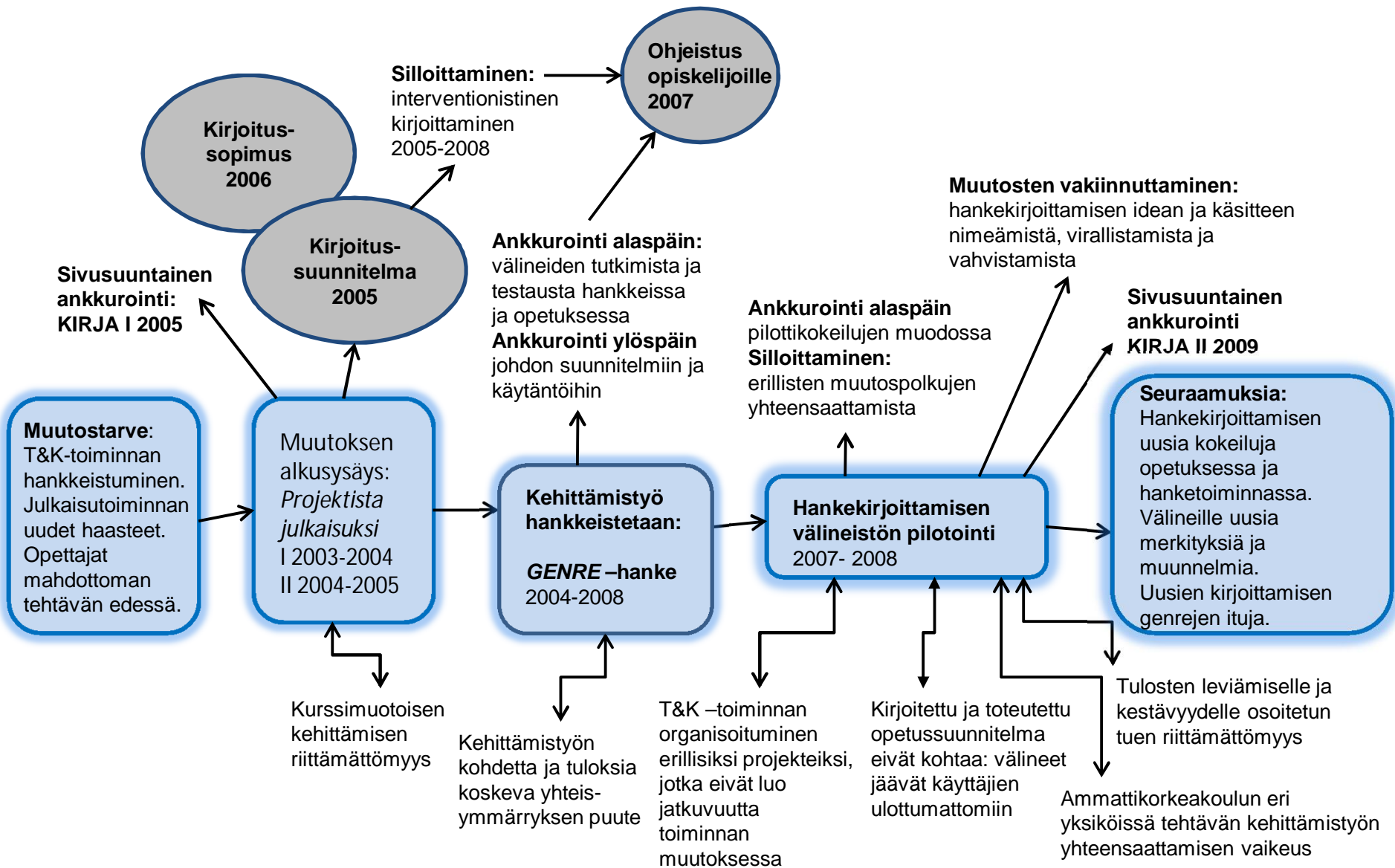
Pirjo Lambert

Lambert, P. (2010):
Hankekirjoittamisen malli muotoutuu. Metodologista tarkastelua (s. 12-73).

Välineet: Yksilötyöskentelyn välineet

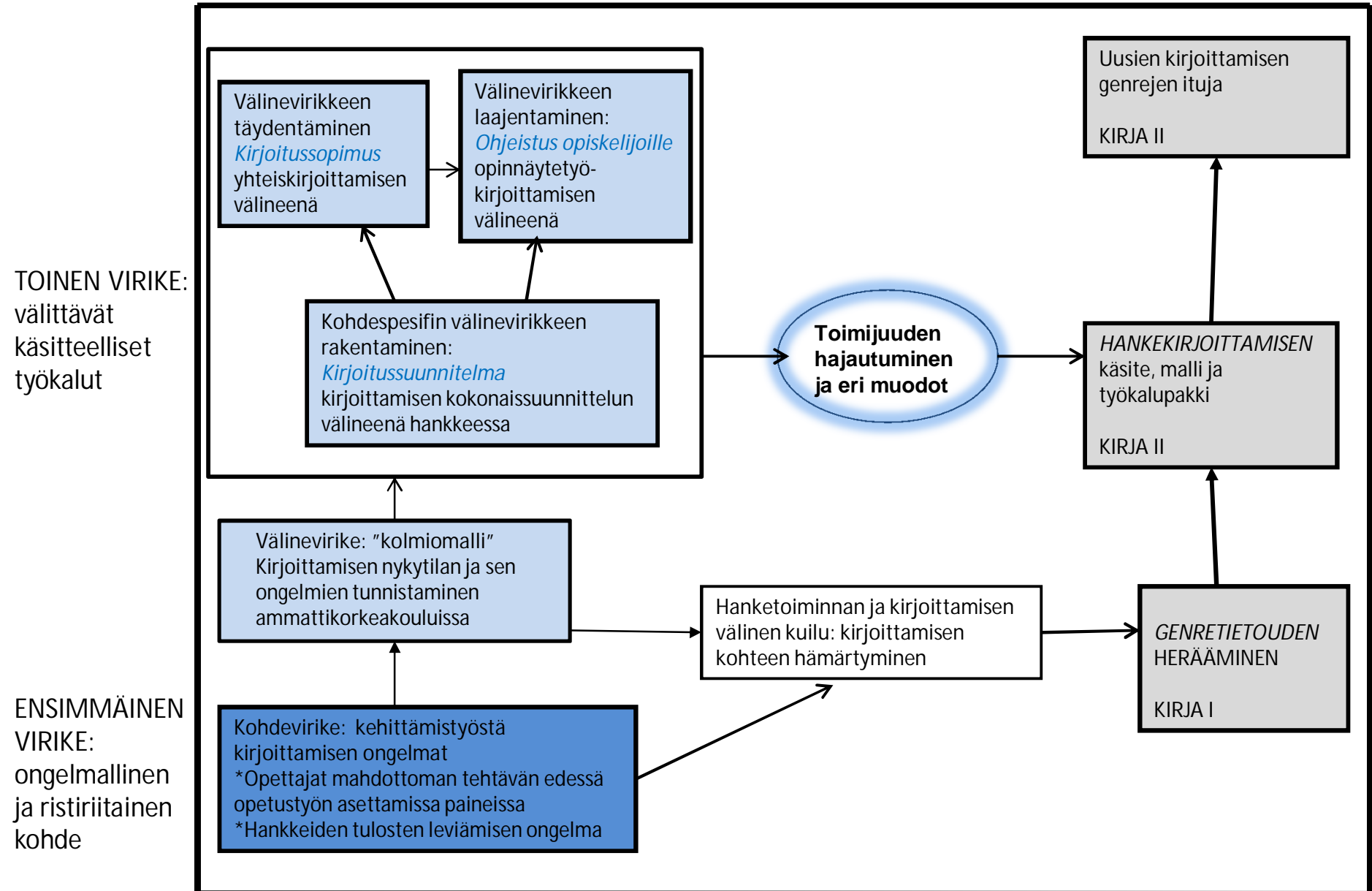

Muutoskartta kirjoittamisen kehittämisestä HAAGA-HELIA Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa (Lambert 2010)

Interventioiden eteneminen

Osallistujien toimijuus

Tulos: uudet käsitteet

Hankekirjoittaminen (Lambert 2010)

*Hankekirjoittaminen on tutkimus- ja kehittämishankkei**ssa** tapahtuvaa, **yhteiskehittelyyn** perustuvaa pitkäjänteistä kirjoittamisen kokonaissuunnittelua ja **monenlaiseseen** keskusteluun osallistumista.

*Hankekirjoittamisella pyritään tukemaan **kehittämisen kestävyyttä** ja edistämään hankkeen **tulosten leviämistä**.

*Hankekirjoittaminen on **kehittämisorientoitunutta** ja **interventionistista** kirjoittamista, jolla pyritään edistämään tuotettujen uusien toimintamallien ja välineiden yhteistä tutkimista, kokeilua ja käyttöönottoa. Kirjoittamalla ei ainoastaan kuvata hankkeessa tuotettua muutosta jälkikäteen, vaan pyritään jo hankkeen aikana sysäämään alkuun ja eteenpäin yhteisöjen muutosponnistuksia eli **tuottamaan muutosta**.

*Hankekirjoittaminen rakentaa toiminnan **moniäänisyyttä** kirjoittamisen yhteisen suunnittelun avulla hankekirjoittamisen tuloksen muotoutuessa hanketoimijoiden vuoropuhelussa rakentamaksi moniaineksiseksi tuotekokonaisuudeksi. Moniäänisyyttä voidaan rakentaa myös **yhteiskirjoittamisen** avulla (ks. Vanhanen-Nuutinen 2010).

Hankekirjoittaminen tukee kehittämisen kestävyttä ja edistää tulosten leviämistä (ks. käsitteet: Engeström, Kerosuo & Kajamaa 2008)

Ankkurointi ylöspäin on muutosten nivomista johdon tai ylempien viranomaisten suunnitelmiin ja käytäntöihin.

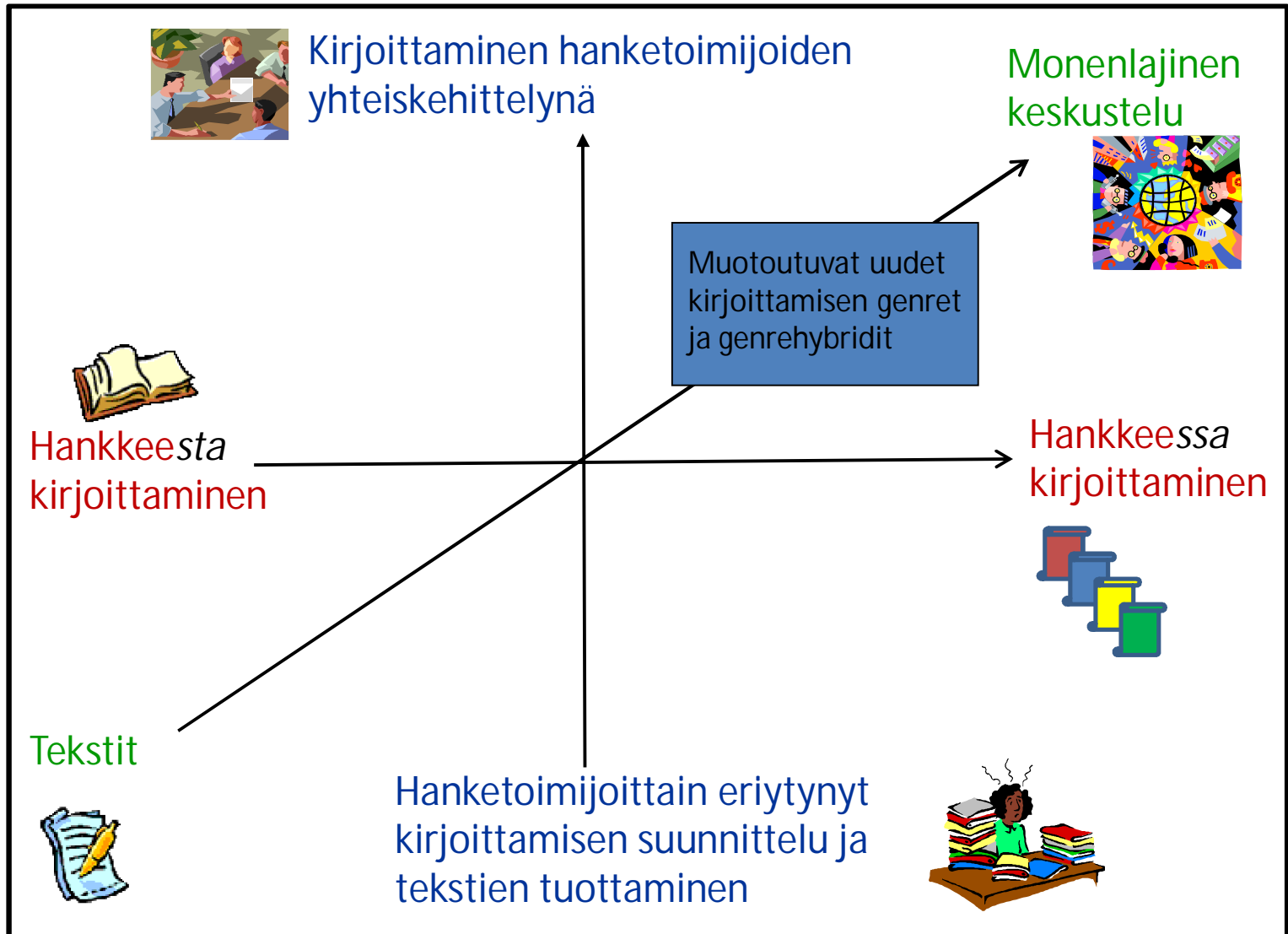
Ankkurointi alaspäin on muutosten jalkauttamista etulinjan työntekijöiden arkeen siten, että niiden vaikutukset ja mahdollisuudet tulevat näkyviin käytännön työssä.

Ankkurointi sivusuunnassa tehdään hakemalla muutoksille tukea yhteistyökumppaneiden, asiakkaiden ja alan muiden toimijoiden keskuudessa.

Silloittaminen tarkoittaa katkosten ylittämistä, muutoksen polun uudelleen käynnistämistä tai erillisten muutospolkujen yhteensaattamista.

Muutosten **vakiinnuttaminen** merkitsee niiden nimeämistä, virallistamista ja vahvistamista teknologisilla ratkaisuilla sekä taloudellisilla investoinneilla, sekä niiden tukemista säännöillä ja työnjakoratkaisuilla.

Hankekirjoittamisen maasto ammattikorkeakouluissa (Lambert 2010)

- **Genre** (Spinuzzi, 2003) on toiminnassa kehittyvä traditio, suhteellisen vakiintunut lausumien tapa, mutta samalla myös dynaaminen ja muokattavissa oleva sosiaalinen konstruktio.
- **Hybridi genre** (emt.), genrejen yhteensulautuma, joka syntyy kahden tai useamman erillisen toiminnon yhdistymisestä. Tällaiset genret voivat muodostaa sillan toimintojen välille samanaikaisesti kun ne tulevat ristiriitojen tapahtumapaikoiksi, johtuen niiden kaksoisorientaatiosta.

Genre-ekologia (emt.) kuvaa toisiinsa läheisesti liittyvien genrejen kokonaisuutta. Genret muuntuvat, sulautuvat yhteen ja uusiutuvat.

Hankekirjoittamisen *monitasoinen* välineistö

- **Hankkeen kirjoitussuunnitelma** (Lambert 2005, 2006, 2007, 2008, 2010) on hanketoimijoiden yhdessä rakentama suunnitelma kirjoittamisen kytkemiseksi osaksi moniäänistä hanketoimintaa. Suunnitelma ohjaa **kirjoittamisen pitkäjänteistä ja neuvottelevaa kokonaissuunnittelua** hanketoimijoiden kesken. Se on välitason työkalu (Engeström 1995), joka mahdollistaa uusien kirjoittamisen genrejen työstämisen hankkeiden ”sisältä käsin” eli tekstien omilla ehdoilla.
- **Kirjoitussopimus** (Vanhanen-Nuutinen 2006, 2008, 2010; Vanhanen-Nuutinen & Lumme 2010) on hanketoimijoiden välinen sopimus **yhteiskirjoittamisesta**. Sopimuksen tekeminen ohjaa hanketoimijoita suunnittelemaan, organisoimaan ja pohtimaan yhteiskirjoittamista.
- **Hankekirjoittaminen opinnäytetyössä ja kehittämishankkeissa. Ohjeistus opiskelijoille** (Lambert & Vanhanen-Nuutinen 2010) tukee opiskelijaa ja hänen yhteistyökumppaneitaan monimuotoisessa hankekirjoittamisessa **opinnäytetyöhön liittyvissä kehittämishankkeissa**.

HANKKEEN KIRJOITUSSUUNNITELMA

on **hanketoimijoiden yhdessä** rakentama suunnitelma kirjoittamisen kytkemiseksi hanketoimintaan. Matriisimuotoinen suunnitelma ohjaa pohtimaan, ei vain **mitä** ja **miten** kirjoitetaan, vaan myös **miksi** ja **keille** **hankeprosessin eri vaiheissa** kirjoitetaan. Yhteistoiminnallinen kirjoittamisen väline mahdollistaa uusien kirjoittamisen genrejen työstämisen hankkeiden ”**sisältä käsin**”, eli tekstien omilla ehdoilla.

HANKKEEN KIRJOITUSSUUNNITELMA

Hankkeen nimi:

Vastuuhenkilö:

Opiskelija(t):

Aikataulu:

MITÄ?	MIKSI? MISSÄ TARKOITUKSESSA? MILLOIN? (kehittämistyön vaihe)	MINNE? (julkaisu- foorumi) KEILLE? (lukijat)	KEIDEN KANSSA? (kirjoittaja- kumppanit) KEHITTÄMISEN TILAT? (vuoropuheluun haastaminen)	MITEN? (tekstilaji, genre) (kognitiiviset, audiovisuaaliset ja dialogiset työkalut)	Tekstin aikaansaama keskustelu, "vastakaiku"
Hankesuunnitelma ja -tiivistelmä					
Hanke-esitys, "tuote-seloste"					
Hankeuutinen, mediatiedote					
Hankekatsaus					
Puheenvuoro					
Seminaari- ja konferenssiesitys					
Artikkeli					
Hankeraportti					
Oppi- tai tietokirja					
Multimediodokumentti					
Hanke- tai kehittämiskansio					

KIRJOITUSSOPIMUS yhteiskirjoittamiseen kehittämishankkeissa

Hankkeen nimi

Hankkeen vastuuhenkilö(t)

Kirjoittajat

1. Yhteistyön rakentaminen ja yhteiskirjoittamisesta sopiminen

Miten, keiden kanssa, milloin ja missä kirjoitusyhteistyö käynnistetään?

Mitä kirjoitetaan yhdessä?

Keille kirjoitetaan yhdessä?

Mitkä ovat yhteiskirjoittamisen tavoitteet?

2. Yhteiskirjoittamisen organisointi ja toteuttaminen

Minkälaista työn- ja vastuunjakoa yhteiskirjoittamisessa toteutetaan (kirjoittajien roolit, asiantuntemus ja tehtävät)?

Miten kirjoittamisen edellyttämä työaika ja muut kustannukset (välineet) jaetaan hankkeen sekä kirjoittajien työ- ja kouluyhteisöjen kesken?

Millaisia erilaisia yhteistyön välineitä (sähköposti, oppimisympäristö, Wikispace, Google Docs jne.) käytetään ja missä tarkoituksessa?

Mikä on kirjoitusaikataulu?

3. Yhteiskirjoittamisen arviointi ja tuotetun julkaisun merkitys kehittämistyössä

Miten ja missä tilanteessa yhteiskirjoittamista arvioidaan?

Miten hankkeeseen osallistuneiden kontribuutio ja heidän taustayhteisönsä tuodaan esille julkaisussa?

Miten julkaisua tullaan käyttämään hankkeessa ja kirjoittajien opiskelu- ja työyhteisöissä?

Aika

Paikka

Allekirjoitukset

Sopimusta tarkistetaan kirjoitusprosessin aikana seuraavina ajankohtina

Ammatillinen opettajankoulutus OPETUSSUUNNITELMA JA OPINTO-OPAS 2010-2011

4. Amatillista koulutusta tutkimassa ja kehittämässä 9 op

4A. Hankeidea

4B. Hankesuunnitelma

tee hankesuunnitelma, joka sisältää myös hankkeen **kirjoitussuunnitelman** sekä **kirjoitussopimuksen** yhdessä tehtävästä kirjoitustyöstä. Lomakkeet, **hankkeissa kirjoittamisen ohjeistus** ja työkalut löytyvät verkkoympäristöstä...

4C. Hankkeen toteuttaminen

4D. Hankkeen raportointi ja tiivistelmä

Kokoa hankkeessa kirjoitetut **erilaiset tekstit, julkaisut ja tiivistelmä** kehittymiskansioosi... Raportoinnin muoto määritellään **kirjoitussuunnitelmassa**.

4E. Hankkeen esittely ja arviointi

4F. Amatillisen opettajan osaamisen arviointi ja kehittymiskansio

HANKKEEN KIRJOITUSSUUNNITELMA

Hankkeen nimi:

Vastuuhenkilö:

Opiskelija(t):

Aikataulu:

MITÄ? (esimerkkejä)	MIKSI? MISSÄ TARKOITUKSESSA? MILLOIN? (kehittämistyön vaihe)	MINNE? (julkaisu- foorumi) KEILLE? (lukijat)	KEIDEN KANSSA? (kirjoittaja- kumppanit) KEHITTÄMISEN TILAT? (vuoropuheluun haastaminen)	MITEN? (tekstien olomuodot ja lajit) (kognitiiviset, audiovisuaaliset ja dialogiset työkalut)	Tekstin aikaansaama keskustelu, ”vastakaiku”
Hankesuunnitelma ja -tiivistelmä					
Hanke-esite, ”tuote-seloste”	KIRJOITUSSUUNNITELMA tukee <u>yhteiskehittelyä</u> hanketoiminnassa mahdollistaen * <u>kirjoittamisen pitkäjänteisen ja neuvottelevan kokonaissuunnittelun</u> eri hanketoimijoiden kesken * <u>yhteisen tietovarannon muodostumisen, säilyttämisen ja näkyväksi tekemisen</u> * <u>rajojen ylittämisen ja kirjoittamisen kohteen laajenemisen</u> * <u>kirjoittamisen tuloksen muotoutumisen hanketoimijoiden yhdessä rakentamaksi moniaineiseksi kokonaisuudeksi</u> * <u>kirjoittamisen genrejen työstämisen hankkeen ”sisältä käsin”</u> , tekstien omilla ehdoilla.				
Hankeuutinen, mediatiedote					
Hankekatsaus					
Puheenvuoro					
Seminaari/konferenssi- abstrakti, -paperi tai posteri					
Artikkeli					
Hankeraportti					
Oppi- tai tietokirja					
Multimediadokumentti					
Hanke- tai kehittymiskansio					

HANKKEEN KIRJOITUSSUUNNITELMA

Hankkeen nimi:

Vastuuhenkilö:

Opiskelija(t):

Aikataulu:

MITÄ?	MIKSI? MISSÄ TARKOITUKSESSA? MILLOIN? (kehittämistyön vaihe)	MINNE? (julkaisu- foorumi) KEILLE? (lukijat)	KEIDEN KANSSA? (kirjoittaja- kumppanit) KEHITTÄMISEN TILAT? (vuoropuheluun haastaminen)	MITEN? (tekstilaji, genre) (kognitiiviset, audiovisuaaliset ja dialogiset työkalut)	Tekstin aikaansaama keskustelu, "vastakaiku"
Hankesuunnitelma ja -tiivistelmä					
Hanke-esite, "tuote-seloste"					
Hankeuutinen, mediatiedote	*Hankekirjoittamisen yhteistoiminnallinen väline *Hankehallinnoinnin väline ("koossapitäminen", seuranta, arviointi) *Hankkeen tiedonhallinnan väline *Opiskelijan ja ohjaajan yhteinen oppimisen, neuvottelun ja arvioinnin väline ONT-prosessissa *Työn resurssointiin liittyvän neuvottelun väline				
Hankekatsaus					
Puheenvuoro					
Seminaari- ja konferenssiesitys					
Artikkeli					
Hankeraportti					
Oppi- tai tietokirja					
Multimediadokumentti					
Hanke- tai kehittymiskansio					

Kirjoitussuunnitelman avulla hahmottui **kokonaisuus** kehittämishanketoiminnasta ja siinä kirjoittamisesta. Sen avulla itselleni ja varmasti myös muillekin mukana oleville hahmottui tekstien monimuotoinen kokonaisuus. Samalla osallistujille tuli **näkyväksi, ketkä kaikki olivat osallisena kirjoittamisessa**, mitä asioita toimijat halusivat ottaa esille ja kuinka laajasti tietoa voitiin markkinoida eteenpäin... Kirjoitussuunnitelma auttoi pitämään **langat tiiviisti käsissäni**.

Päivitin kirjoitussuunnitelmaa kehittämishankkeen aikana ja **lähetin täydennettynä asiantuntijoille**. Hankkeen edetessä lisäsin siihen tapahtumia, ajatuksia ja tietoja, joita sain asiantuntijoilta tai käyttäjiltä. **Useat keskustelut asiantuntijan kanssa pohjautuivat kirjoitussuunnitelmaan**. Se toimi myös muistilistana, josta saatoin tarkistaa tehdyt toiminnot. Kirjoitussuunnitelma palveli kirjoittamisen suunnittelussa **koko työskentelyn ajan**. Vaikka välillä kirjoittamisessa oli pauseja, sai kirjoitussuunnitelman avulla kiinni viime tapahtumasta. (Heli Valli 2008)

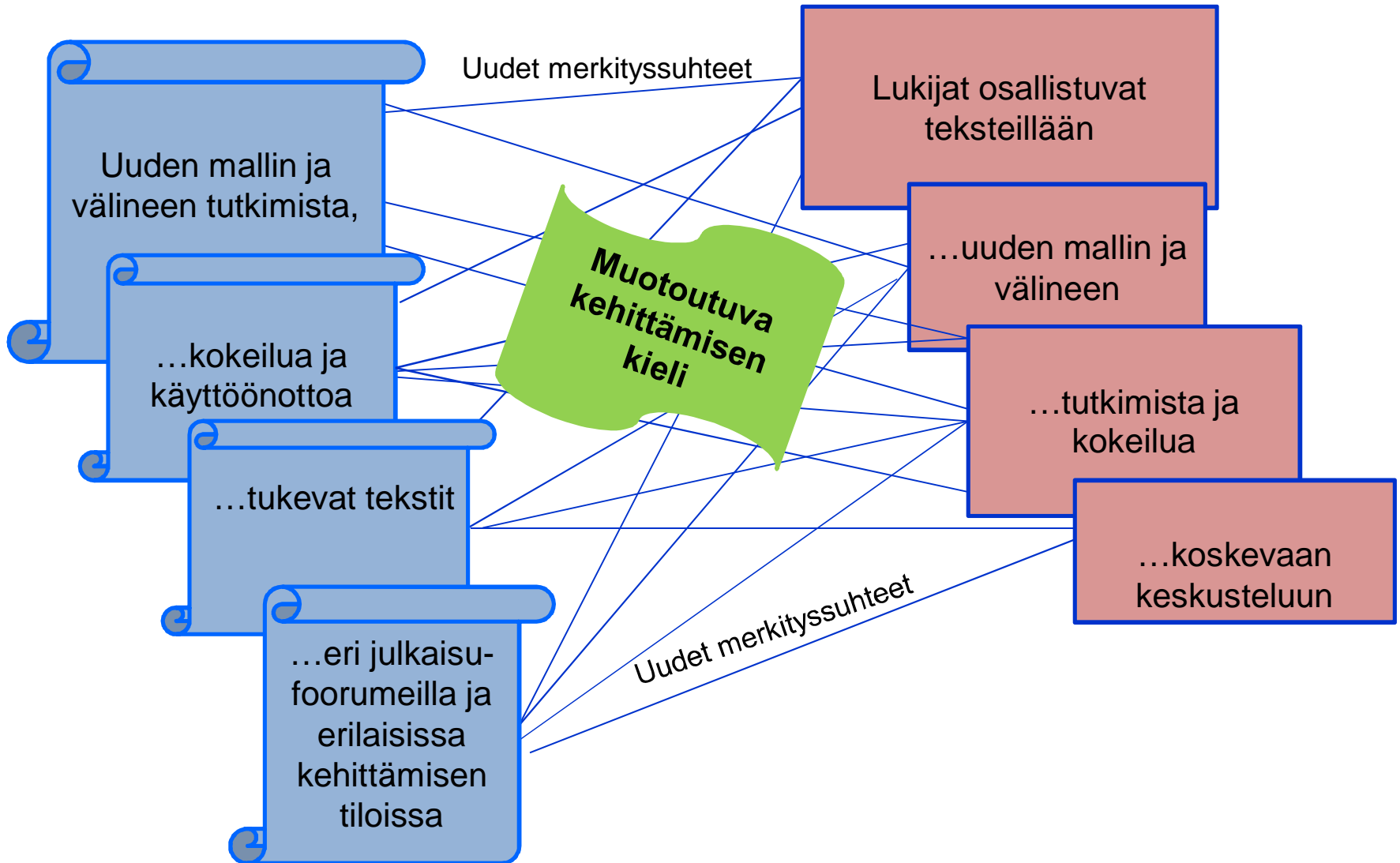
HANKKEEN KIRJOITUSSUUNNITELMA (OTE)

Hankkeen nimi: Ravitsemispalveluiden kehittäminen näkövammaisten asiakkaiden avulla (2007-2008)

Hankkeen vastuhenkilö: Heli Valli (yamk-opisk)

MITÄ?	MIKSI? MISSÄ TARKOITUKSESSA?	MINNE? (julkaisufoorumi) KEILLE? (lukijat)	KEIDEN KANSSA? (kirjoittajakumppanit) KEHITTÄMISEN TILAT? (vuoropuheluun haastaminen)	MITEN? (Tekstien olo- muodot ja lajit) (kognitiiviset, audiovisuaaliset ja dialogiset työkalut)	TEKSTIN AIKAANSAAMA KESKUSTELU, "VASTAKAIKU"
Artikkeli	Ravitsemuspalveluiden "suosituslistan" käyttöönnoton tukeminen	<i>Osaaja.net</i> Opettajille, opiskelijoille, työelämälle	Lehden keskustelufoorumi Heli Valli Hanketyöpaja	Kuvat ravintoloista ja www-sivuista. Videoleikkeet ravintolassa liikkumisesta.	Jätetään ONT:n ulko- puolelle
Hanke- katsaus	Ravitsemispalveluiden suunnittelun kehittäminen	<i>Kotitalous –lehti</i> Ravintolapääll:lle, kuluttajille	Heli Valli Hanketyöpaja	Ruokailuun liittyviä kuvia	Viittaus seur. nroon
Hanke- katsaus	Ravitsemispalveluiden esteetön saavuttaminen	<i>Airut –lehti</i> Näkövammaisille asiakkaille	Heli Valli Hanketyöpaja	Ruokailuun liittyviä kuvia	Kannustettiin jatkamaan tutkimusta
Hanke- katsaus	Ravitsemispalveluiden esteetön saavuttaminen	<i>Vanhustyö –lehti</i> Ikäihmisille	Heli Valli Hanketyöpaja	Ruokailuun liittyviä kuvia	Huomio kiinnittyi eri-ikäisten hlöiden mielenkiintoon
Hanke- katsaus	Ravitsemispalveluiden saavutettavuuden kehittäminen	<i>Aromi –lehti</i> Ruoan ja juoman asiantuntijat	Heli Valli Hanketyöpaja	Ruokailuun liittyviä kuvia	Toimitukselta hylkäävä vastaus
Hanke- kansio	Arviointi	Opettajille, työelämälle	Heli Valli Hanketyöpaja	Sisältö, prosessi, julkaisut, esitelmät, visuaalinen aineisto, lähteet	Päätös loppu- tuloksesta työn alla

Hankekirjoittamisen prosessissa, kirjoittajan ja lukijoiden välisessä dialogissa muotoutuva **kehittämisen kieli** (Lambert 2010)

Kirjoittamisen tarkoitus	Kirjoittamisen välineet	Tekstien saama ”vastakaiku”	Tekstiketjun eteneminen	Muotoutuva kehittämisen kieli
<p>Muutoksen tuottaminen uuden mallin tai välineen käyttöönottoa ja kokeilua tukemalla</p>	<p>Kognitiiviset välineet: mallittaminen, käsitteellistäminen ja visualisointi.</p> <p>Dialogiset välineet: avoimet ja tutkivat kysymykset, ongelmien osoittaminen, osapuolten rooliin viittaaminen, ehdotusten tekeminen ja niihin tarttuminen sekä kehittäjän paikantaminen</p>	<p>Lukijoiden/käyttäjien välineelle antamat uudet merkitykset</p>	<p>Lukijoiden/käyttäjien tuottamien merkitysten hyödyntäminen uudessa tekstissä.</p> <p>Uudelleenkontekstuaalisoituminen: uusien merkitysten syntyminen</p>	<p>Haastaa lukijat vuoropuheluun ja muutoksen tuottamiseen</p> <p>Ilmaisee muutoksen tarvetta, mahdollisuuksia ja suuntaa</p> <p>Ammentaa resurssinsa lukijoiden/käyttäjien välineelle antamista uusista merkityksistä</p>

Kehittämisen kieli (Lambert 2010)